

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра німецької філології



Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В. *СГМ*
Протокол № 1 від «18» вересня 2019 р.

№ 1518102019

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

**ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ З РІДНОЇ МОВИ
ОСНОВНОЮ ТА З ОСНОВНОЇ МОВИ РІДНОЮ**

підготовки *Бакалавр*

спеціальності *035 Філологія*

освітньої програми *Мова і література (німецька). Переклад*

Програма навчальної дисципліни **«ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ З РІДНОЇ МОВИ ОСНОВНОЮ ТА З ОСНОВНОЇ МОВИ РІДНОЮ»** підготовки бакалавра, галузі знань **03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія**, освітньо-професійної програми **Мова і література (німецька). Переклад.**

Розробник:

Козак Софія Веніамінівна, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, доцент

Рецензент: Павлюк А. Б. доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент


Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 10 від 15.01.2019 р.

Завідувач кафедри:  (Застровська С. О.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № 6 від 17.01.2019 р.

Голова науково-методичної комісії  (Павлюк А.Б.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	<i>Галузь знань:</i> 03 Гуманітарні науки	Вибіркова
Кількість годин/кредитів: 120 / 4	<i>Спеціальність:</i> 035 Філологія	Роки навчання: 4-й
		Семестр: 7-й
ІНДЗ: <u>немає</u>	<i>Освітня програма:</i> Мова і література (німецька). Переклад	Лекції: 36
		Практичні (семінарські): 16 год. Лабораторні: -
		Самостійна робота: 60 год.
		Консультації: 8 год.
	<i>Освітній ступінь:</i> Бакалавр	Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика перекладу з рідної мови основною та з основної мови рідною» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Бакалавр» спеціальності «035 Філологія» освітньо-професійної програми «Мова та література (німецька). Переклад».

Курс спрямований на ознайомлення студентів з теоретичними засадами науки про переклад, на систематизацію знань студентів про переклад, отриманих на заняттях з практики німецької мови, а також на подальший розвиток навичок перекладу, що сформувалися у процесі вивчення німецької мови.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є морфологічні, синтаксичні та стильові особливості перекладу, знання яких дає можливість формувати перекладацьку компетенцію студентів.

Метою курсу є ознайомлення студентів з загальними засадами науки про переклад, систематизація знань студентів про переклад, отриманих на заняттях з практики мови, а також подальший розвиток навичок перекладу, що сформувалися у процесі вивчення німецької мови.

Основне завдання курсу – сформувати та вдосконалити навички перекладу у процесі навчання. Тісне поєднання теорії з практичними заняттями дасть студентам змогу оволодіти основними перекладацькими прийомами, а аналіз творчого доробку

українських перекладачів розширить уявлення про можливості рідної мови для передачі іншомовних реалій та понять.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Вивчення цієї дисципліни передбачає оволодіння наступними компетенціями:

✓ професійно орієнтованою комунікативною компетенцією, тобто навичками та вміннями, що забезпечують кваліфіковану професійну діяльність іноземною мовою та невербальними засобами у приватній, суспільній, професійній та освітній сферах спілкування;

✓ іншомовною комунікативною компетенцією, тобто сукупністю знань, умінь та навичок, які дозволяють навчатися, працювати і спілкуватися у багатонаціональному суспільстві і досягати в рівноправному діалозі взаєморозуміння та взаємодії з представниками інших культур. Ця компетенція реалізується насамперед через розвиток навичок та умінь в основних видах мовленнєвої діяльності, що охоплюють рецепцію, продукцію, інтеракцію та медіацію, і знаходить своє відображення як у письмовій, так і в усній формах;

✓ соціокультурною компетенцією, тобто вмінням і готовністю застосовувати сукупність соціолінгвістичних, соціопсихологічних, країнознавчих та міжкультурних знань для досягнення мовними засобами порозуміння між особами або групами, які є представниками різних соціумів. З цією метою на заняттях необхідно створювати атмосферу відкритості та психологічної готовності до прийняття соціальних норм, правил поведінки іншого суспільства;

✓ фаховою компетенцією, тобто вмінням професійно, самостійно й відповідально вирішувати професійні завдання і проблеми. Фахова компетенція формується через розвиток необхідних фахових умінь та навичок;

✓ навчальною компетенцією, тобто вмінням вчитися, використовуючи з максимальною ефективністю наявні засоби і форми навчання. Важливим є здатність і вміння співпрацювати з викладачем та іншими студентами, вміння виконувати завдання різного типу, вдало використовувати набуті лінгвістичні, фонові та соціокультурні знання;

✓ методичною компетенцією, тобто вмінням застосовувати навчальні технології та стратегії при вирішенні професійних завдань або проблем, а також переносити як нові знання, так і набуті стратегії на інші сфери діяльності.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Практика мікроперекладу					
Тема 1. Морфологічні труднощі перекладу: <ul style="list-style-type: none"> ▪ переклад самостійних частин мови (іменників, прикметників, дієслів, числівників, прислівників, займенників); ▪ переклад службових частин мови (прийменників, сполучників, часток, артиклів) 	21	6	3	10	2
Тема 2. Синтаксичні труднощі перекладу: <ul style="list-style-type: none"> ▪ загальні принципи перекладу порядку слів у простих реченнях; ▪ переклад складносурядних речень; ▪ переклад складнопідрядних речень. 	19	6	2	10	1
Разом за змістовим модулем 1	40	12	5	20	3
Змістовий модуль 2. Практика макроперекладу					
Тема 1. Функціонально-стильові труднощі перекладу: <ul style="list-style-type: none"> ▪ функціональні стилі і переклад; ▪ переклад художнього стилю; ▪ переклад публіцистичного та науково-технічного стилів; ▪ переклад побутового та військового стилів. 	14	4	2	7	1
Тема 2. Індивідуально-стильові труднощі перекладу: <ul style="list-style-type: none"> ▪ індивідуальний стиль і переклад; ▪ індивідуальний стиль перекладача та адекватність. 	14	4	2	7	1
Тема 3. Переклад як творчість: <ul style="list-style-type: none"> ▪ еквівалентність та розуміння перекладу як творчого процесу; ▪ рівні та одиниці перекладу; ▪ способи та прийоми перекладу. 	13	4	2	6	1
Разом за змістовим модулем 2	41	12	6	20	3
Змістовий модуль 3. Практика перекладу ділового листування					
Тема 1. Переклад ділових листів: <ul style="list-style-type: none"> ▪ переклад листів-повідомлень; ▪ переклад листів-підтверджень; ▪ переклад листів-прохань; ▪ переклад листів-запрошень; ▪ переклад супроводжувальних листів. 	20	6	3	10	1
Тема 2. Переклад письмових штампів та скорочень у діловому листуванні: <ul style="list-style-type: none"> ▪ еквіваленти ділових штампів; 	19	6	2	10	1

▪ еквіваленти скорочень у діловому листуванні.					
Разом за змістовим модулем 3	39	12	5	20	2
Усього годин	120	36	16	60	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

- ❖ Опрацювання наступних тем:
 1. Морфологія та синтаксис. Перекладознавчі аспекти.
 2. Класифікація художніх текстів.
 3. Специфіка художнього перекладу.
 4. Принципи перекладознавчого аналізу художнього тексту.
 5. Лінгвістична рецепція тексту.
 6. Літературознавча інтерпретація.
 7. Лінгвопоетичний аналіз.

- ❖ Підбір україномовних текстів публіцистичного, науково-технічного й офіційно-ділового стилів та їх переклад на німецьку мову.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ): -

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 4

Поточний контроль (макс = 40 балів)				Підсумковий контроль (макс = 60 балів)			Загал. к-сть балів
Модуль 1 (макс = 30 балів)			Модуль 2 (макс = 10 балів)	Модуль 3 (макс = 60 балів)			
Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Самост. робота	МКР 1	МКР 2	МКР 3	
10	10	10	10	20	20	20	100

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	

1 – 59	Незадовільно	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
--------	--------------	---

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика / И. С. Алексеева. – СПб.: Союз, 2001. – 288 с.
2. Архипов А. Ф. Самоучитель перевода с немецкого языка на русский / А. Ф. Архипов. – М: Высшая школа, 1991.
3. Бархударов Л. С. Язык и перевод / Л. С. Бархударов. М.: МО, 1975. – 237 с.
4. Батрак А. В., Котелкин В. П. Пособие по устному переводу (немецкий язык) / А. В. Батрак, В. П. Котелкин. – М.: Высшая школа, 1979. – 172 с.
5. Брандес М. П. Переводческая стилистика (немецкий язык) / М. П. Брандес. – М.: Высшая школа, 1988. – 127 с.
6. Виноградов В. С. Лексические вопросы перевода художественной прозы / В. С. Виноградов. – М., 1978.
7. Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Т. Р. Кияк, О. Д. Огуй, А. М. Науменко. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
8. Клюканов И. Э. Психолінгвістическіе проблемы перевода / И. Э. Клюканов. – Калинин: КГУ, 1989. – 74 с.
9. Ковганюк С. Практика перекладу / С. Ковганюк. – Харків: Наука, 1989. – 219 с.
10. Комисаров В. Н. Слово о переводе / В. Н. Комисаров. – М, 1973.
11. Комисаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В. Н. Комисаров. – М: Высшая школа, 1990.
12. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение / В. Н. Комиссаров. – М.: ЭТС, 2002. – 424 с.
13. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – Київ: Вища школа, 1982.
14. Крупнов В. Н. В творческой лаборатории переводчика / В. Н. Крупнов. – М.: МО, 1976. – 190 с.
15. Латышев Л. К. Перевод: проблемы теории, практики и методики преподавания / Л. К. Латышев. – М: Просвещение, 1988.
16. Левицкая Т. Р. Проблемы перевода / Т. Р. Левицкая. – М.: МО, 1976. – 205 с.
17. Марчук Ю. Н. Проблемы машинного перевода / Ю. Н. Марчук. – М.: Наука, 1983. – 232 с.
18. Мирошниченко В. В. Авторська концепція художнього твору: онтогенез і експансія / В. В. Мирошниченко. – Запоріжжя: ЗДУ, 2003. – 283 с.
19. Міщенко Л. А. Посібник з художнього перекладу до курсу «Теорія і практика перекладу» / Л. А. Міщенко, О. М. Турченко. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 176 с.
20. Нелюбин Л. Л. Перевод и прикладная лингвистика / Л. Л. Нелюбин. – М.: Высшая школа, 1983. – 207 с.
21. Огуй О. Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу / О. Д. Огуй. – Чернівці: Рута, 2004. – 256 с.
22. Основи перекладознавства: Навчальний посібник / За ред. А. Є. Нямцу. – Чернівці: Рута, 2008. – 312 с.
23. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М: Международные отношения, 1974.

24. Рильский М. Ф. Искусство перевода / М. Ф. Рильский. – М: Советский писатель, 1986.
25. Latyschew L. K. Übersetzungslehre in Wort und Beispiel / L. K. Latyschew. – М: Международные отношения, 1981.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Рівні та одиниці перекладу.
2. Способи та прийоми перекладу.
3. Морфологічні аспекти перекладу. Переклад іменників.
4. Переклад займенників.
5. Переклад прикметників.
6. Переклад числівників.
7. Переклад дієслів.
8. Синтаксичні аспекти перекладу. Принципи перекладу порядку слів у простих реченнях.
9. Загальні принципи перекладу складних речень.
10. Проблеми перекладу різнотипних підрядних речень.
11. Індивідуальний стиль і переклад.
12. Функціональні стилі і переклад.
13. Переклад науково-технічного стилю.
14. Військовий переклад.
15. Переклад офіційно-ділового стилю.
16. Переклад публіцистичного стилю.
17. Переклад побутового стилю.
18. Особливості художнього перекладу.
19. Чинники неадекватності перекладу.
20. Моделі перекладу як творчого процесу.